

MUZEJSKI ČASOPIS

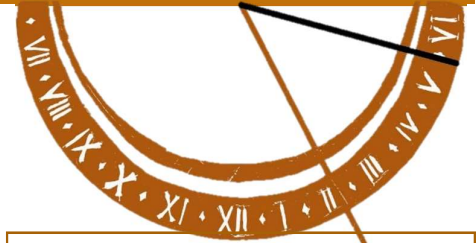
MUZEJSKO DRUŠTVO
JESENICE

in

GORNJESAVSKI
MUZEJ JESENICE

NOVE RAZSTAVE V PRVI POLOVICI LETA 2022 TUDI NA e- VSEBINAH

Kljub epidemiji smo program Gornjesavskega muzeja Jesenice izpeljali v celoti in dosegli skoraj enako število obiskovalcev kot v preteklem letu. Največ se je povečalo število obiskovalcev na Stari Savi pa tudi Kosova graščina, ki je praznovala petstoletnico, je bila bolj obiskana. Muzeji v turistični občini Kranjska Gora pa podobno kot leto pred tem.

LETO XXXI, FEBRUAR 2022
ŠTEVILKA 1

Ali bo tudi letos tako? Pripravljamo kar nekaj novih vsebin. Poleg priprav na nov Slovenski železarski muzej v Bucelleni Ruardovi graščini, ki letos še ne bo obnovljena, se bomo posvetili tudi pripravam na trinajsti JESENIŠKI ZBORNIK. K sodelovanju kot vedno vabimo vse, ki ste o naših krajih odkrili kaj novega. V Slovenskem planinskem muzeju pripravljamo v juniju novo občasno razstavo o športnem plezanju, pred tem pa še številne manjše, ki bodo prav tako zanimive. Februarske GOROVENTURE (filme) predstavljamo v poletne mesece, muzejske večere pa tudi na spletno stran. V februarju bo na ogled razstava o olimpijcih v naših krajih. K nam pa iz Pekinga prihaja staljen kos triglavskega ledenika TOLI.

Pomlad bodo v Slovenskem planinskem muzeju zaznamovale tudi številne pedagoške delavnice, nova zanimivost v Muzeju Rateče ter nov študijski krožek o Juliusu Kugyju. VABIMO VAS, da se nam pridružite pri tem raziskovanju in pri obisku krajev, ki jih je obiskoval. Vodila ga bosta kustodinja Natalija Štular in vodja enote muzejev v občini Kranjska Gora Matjaž Podlipnik.

Več izveste na naših spletnih straneh: www.gmj.si in www.planinskimuzej.si

Vabljeni in ostanite zdravi.

Irena Lačen Benedičič, direktorica GMJ

KVIZ 2022 - VODA IN VODNI POGONI

Tema kviza iz zgodovine mesta Jesenic je voda, ki omogoča življenje, lahko pa ga tudi vzame. Njeno moč so pogani pripisovali vodnim božanstvom. V imenu Saverčna na napisu na marmorni plošči iz 2. stoletja po Kr., najdeni leta 2005 v Podkorenu, se je ohranilo ime boginje izvira Save. Sava Dolinka se na območju jeseniške občine okrepi s potoki iz Karavank, ki v svojem toku oblikujejo naravne znamenitosti, na primer sedem slapov v soteski Dobršnika in slapove na Javorniku. Skupaj s sotesko Vintgar pomenijo turistični potencial jeseniške občine. Vodno moč so v preteklosti izkoristili za pogon mlinov, žag, kovačnic in fužin, danes pa predvsem za pridobivanje električne energije. Kljub gradnji jezov, urejanju brežin in regulacije vodotokov pa moč vode še vedno preseneča. V preteklosti so naselja v naši občini že utrpela škodo zaradi poplav in zemeljskih plazov. Gornjesavski muzej Jesenice bo na temo voda in vodni pogoni pripravil zanimiv pedagoško-andragoški program, gradivo za kviz in novo knjigo. Tako kot lani vabimo vse, da spoznate temo in se preizkusite v kvizu, ki bo na spletni strani Občine Jesenice. Pripravljene so tudi nagrade.

Marko Mugerli, kustos GMJ

PAVLE ZIDAR – ZDRAVKO SLAMNIK (1932 - 1992) JESENIŠKI (PRAVZAPRAV JAVORNIŠKI) PISATELJ

V Občinski knjižnici Jesenice je spominska razstava o tem našem pomembnem rojaku. Posvečena je 90-letnici njegovega rojstva. Njegovo življenje in delo je predstavljeno na 12 panojih, v knjižnici pa je tudi nekaj pisateljevih osebnih predmetov in knjige. Razstavo sta pripravili Nataša Kokošinek in Majda Malenšek v sodelovanju s pisateljevo soprogo Ivo Slamnik, prijateljem in skrbnikom pisateljevih del Avgustom Gojkovičem in njegovo soprogo Vido ter fotografom Andrejem Malenškom. Razstava bo na ogled do 11. marca 2022.

Vabljeni tudi k branju Zidarjevih del.

ZANIMIVOSTI IZ MUZEJA KRANJSKA GORA

Konec lanskega leta je Liznjekova domačija na stežaj odprla svoja glavna vrata. Že pred hišo vas pričaka Kekec, v veži vas sprejme Mojca. Povabita vas v novo, prijetno recepcijo s prenovljeno muzejsko trgovinico. Tu boste našli skrbno izbrane izdelke domače in umetnostne obrti, v katerih se odraža dediščina, ki jo hranimo in predstavljamo v Muzeju Kranjska Gora, ter iskrivo zapuščino Vandotovih junakov.

Dediščino našega okolja bomo tudi letos skušali čim bolj približati obiskovalcem s programom in občasnimi razstavami, ki smo jih pripravili za leto 2022. Začenjamo s fotografsko-muzejsko razstavo Jaka Čopa, fotografskega poeta slovenskih gora. Pomlad kliče po delu na vrtu. Tudi mi bomo pljunili v roke in ob hiši uredili zeliščni vrt »Pehlin gartlc«, ki bo del nastajajoče stalne razstave o Josipu Vandotu in njegovih junakih. V poletnih mesecih čez Vršič na obisk pridejo kolegi iz Kobariškega muzeja z razstavo *29 mesecev bojev ob Soči*, saj je bila Kranjska Gora kot zaledje Soške fronte pomemben del v tem krvavem poglavju zgodovine. Tudi likovne razstave so pri nas stalnica. Letošnja jesenska bo obarvana etnološko: Medobčinski muzej Kamnik nam bo predstavil *Živopis Mihe Maleša*, ki je v svojem liričnem likovnem jeziku in živopisnem koloritu v svoji zreli dobi obdeloval tudi motiv narodnih noš.

Lansko leto smo bolj za pokušino na dvorišču Liznjekove domačije v sodelovanju z lokalnim filmskim ustvarjalcem Miho Mohoričem pripravili dva *Filma pod lipo*. Glede na vaš odziv bi bilo škoda odnehati. Zato vabljeni od junija do septembra na štiri poletne (dokumentarne) filmske večere z različno tematiko.

Za konec leta pa pripravljamo razstavo v sodelovanju z vami. *Iz zasebnih zbirk* je že peta razstava v seriji, ko pokukamo med zbiralske dragulje za vašimi vrati. Vabljeni, da se tudi vi predstavite s svojimi zbirkami. Če ste pripravljeni sodelovati, nas prosim kontaktirajte na e-naslov spela.milat@gmj.si ali na telefonsko številko 04 58 33 504.

Špela Smolej Milat, kustodinja GMJ

JAKA TORKAR – MITOLOŠKI CIKEL

Muzej Kosova graščina Jesenice, 3.2.2022 – 29.4.2022

V muzeju Kosova graščina na Jesenicah bo od 3. februarja 2022 na ogled muzejsko likovna razstava o enem najpomembnejših jeseniških likovnih ustvarjalcev Jaku Torkarju (Lesce, 23. 7. 1932 – Ljubljana, 9. 2. 2002) in njegovem *Mitološkem ciklusu*. V letošnjem letu mineva 90 let od njegovega rojstva. Občina Jesenice mu je leta 2002 posthumno podelila naziv častnega občana občine Jesenice. Torkar je bil slikar, grafik in kipar, ki je s svojim strokovnim delom posegal tudi na področje ilustracije, kaligrafije, grafičnega oblikovanja, kartografije in medaljerstva. Odlikovali sta ga velika umetniška pridnost in natančnost. Njegov slikarski opus govori o umetniku, ki je pustil pomemben pečat v slovenski likovni umetnosti. To mesto si je pridobil s širokim pogledom na svet in življenje ter z dovršenim obvladovanjem likovnega znanja. Umetnikov velik slikarski talent se kaže v številnih upodobitvah krajin in portretov, še najbolj pa v velikih figuralnih kompozicijah mitoloških in alegoričnih prizorov, ki so zahtevali veliko študija, truda in časa. Torkarjeva dela dandanes pritegnejo gledalca s svojimi izostrenimi, naravnost v jedro vsebine segajočimi podobami v dialoge, ki jih je zaznamovalo avtorjevo globoko in strastno občutenje likovnega motiva. Razstava bo na ogled do 29. aprila 2022.

Aljaž Pogačnik, kustos GMJ

OD FEBRUARJA DO JUNIJA V MDJ

Tudi v MDJ se držimo priporočil, zato smo člani UO sprejeli poročilo o realizaciji programa v letu 2021 (organizirani so bili zanimivi muzejski večeri in izlet, finančno poročilo) ter načrt dela za prvo polovico leta 2022 po elektronski pošti. Muzejske večere in izlet bomo tudi v letu 2022 organizirali pod pogoji, ki nam jih bodo narekemale zdravstvene razmere v spomladanskem času. In v upanju, da že enkrat mine ta napetost in strah pred okužbo!

Izvedeli smo tudi, da mladi arheolog Rok Humerca raziskuje »Izginulo vas Javornik«. Svoja odkritja je objavil v arheološkem zborniku.

Ostanite zdravi!

Predsednik MDJ Aleš Lagoja, tajnica Darka Rebolj

POMLADANSKI PROGRAM MUZEJSKIH VEČEROV – MDJ 2022

17. februar, 17. marec, 21. april : Ddr. Irena Vidrih Perko – Kako je preganjano krščanstvo postalo državna veroizpoved

19. maj: Boštjan Omerzel – Dachau 1945 skozi Hameršakove spomine

Muzejski večeri bodo v Banketni dvorani Kolpern (spodaj) vsak tretji četrtek v mesecu ob 18. uri

KAKO JE PREGANJANO KRŠČANSTVO POSTALO DRŽAVNA VEROIZPOVED

Prva tri predavanja v spomladanskem delu so posvečena temi “**KAKO JE PREGANJANO KRŠČANSTVO POSTALO DRŽAVNA VEROIZPOVED**”. Ker je tema zelo obsežna, jo je predavateljica **ddr. Verena Vidrih Perko** razdelila na tri zaporedna predavanja, in sicer:

17. FEBRUAR: Antica Petoviana je bila večje mesto kot današnji Ptuj. Najpomembnejši Petovijec sv. Viktorin, škof in cerkveni oče, je bil umorjen v času vlade cesarja Dioklecijana (303 ali 304 leta), ko so preganjali kristjane.

17. MAREC: S Konstantinom Velikim se bomo srečali ob Milvijskem mostu (312 leta) in dočakali cesarski odlok, ki je dopustil krščansko vero. Spoznali bomo Konstantinopol, najbogatejše, najlepše in najbolj učeno mesto srednjega veka, ki je postalo sveto zaradi številnih svetniških relikvij, ki jih je cesarica Helena izkopala v Jeruzalemu. (po predavanju bo občni zbor MDJ)

21. APRIL: S Teodozijem Velikim se bomo srečali pri Mrzli reki (394 leta) in dočakali razglasitev krščanstva za državno veroizpoved. Spoznali bomo sv. Hieronima, rojenega nekje pri Ilirski Bistrici, prevajalca Biblije in velikega poznavalca spisov sv. Viktorina.

MUZEJSKI VEČER 19. MAJ: DACHAU 1945 SKOZI HAMERŠAKOVE SPOMINE

Dachau je bil koncentracijsko taborišče, namenjeno “prevzgoji” političnih zapornikov. Ob prihodu druge svetovne vojne na slovenska tla so se med tistimi, ki so bili deležni prevzgoje, znašli tudi številni Jeseničani, med njimi Jože Hameršak, ki je opisal svoj boj za preživetje. Njegove zapiske je uredil prof. Milan Dolgan (2003)

MUZEJSKI PIKNIK

Tudi letos se bomo družili na našem tradicionalnem **MUZEJSKEM PIKNIKU**, ki bo **v soboto 4. junija 2022, s pričetkom ob 11. uri** na Pristavi. Za hrano in pijačo bo poskrbljeno – stroške krije vsak sam. Za vse, ki bodo to želeli, bomo ponovno organizirali tudi voden ogled tehniške ter vrtnoarhitekturne dediščine v Zoisovem parku.

Prijavite se lahko pri Darki Rebolj (031/787-363), na muzejskih večerih ali na izletu.

Vabljeni tudi nečlani!

ČLANARINA ZA LETO 2022

Članarina za leto 2022 je 12,00 evrov, ki jo lahko plačate pri blagajničarki Mojci Prešeren. Pokličite na telefonsko številko 031/309-778 ali pišite na elektronski naslov: mojca.pr1953@gmail.com

Lahko pa članarino nakažete na bančni račun društva. Za nakazilo uporabite naslednje podatke:

Prejemnik:	Muzejsko društvo Jesenice	Koda namena:	ADMG
Namen:	članarina 2022	BIC koda:	KBMASI2X
IBAN:	SI56 0400 1004 6477 830	Referenca:	SI 00 2022

MUZEJSKI ČASOPIS

Ustanovitelj: Muzejsko društvo Jesenice

Urednica Majda Malenšek

Naklada: 300 izvodov

Izdajata: MDJ in GMJ

Oblikovanje: Jakob Omerzel

Za člane MDJ je časopis brezplačen

Tisk: GMJ

IZLET V DEŽELO REFOŠKA (MORSKA OBALA, PIRAN, MAREZIGE), v soboto, 14. maja 2022 ob 7. uri.

Letošnji spomladanski izlet nas bo popeljal na morje, natančneje na slovensko obalo, ki pa si jo bomo ogledali z drugega zornega kota – z morja.

Krenili bomo ob 7. uri s Hrušice (AP Dobrčnik - če bo dovolj prijav, sicer z AP Čufar). Po jutranjem postanku in okrepčilu se bomo spet popeljali do Izole, a le toliko, da se vkrcamo na ladjico, ki nas bo na panoramski vožnji popeljala mimo zanimivih morskih kotičkov slovenskega dela Tržaškega zaliva.

Po prijetni morski dogodivščini se bomo izkrcali v Piranu, kjer nam bo lokalna vodička predstavila bogato sakralno in kulturno dediščino Pirana.

Po ogledu si bomo vzeli čas za kavico ali kratek sprehod ob obali, nato pa se bomo z avtobusom odpeljali v Marezige, kjer si bomo ob nepozabnem razgledu na Koper, koprsko zaledje in celoten Tržaški zaliv privoščili kosilo, sestavljeno iz lokalnih specialitet s sveže pečenim domačim kruhom.

Po kosilu se bomo sprehodili do minuto oddaljene Vinske fontane Marezige, kjer bomo po želji še poskusili avtohtona vina, nakupili pa lahko tudi ostale dobrote iz lokalne ponudbe (vložene olive, marmelade, čokolade, tartufe, likerje, izdelke z morskou soljo in druge delikatese), ali pa samo uživali ob prekrasnem razgledu.

Domov se bomo vrnil v večernih urah.

Prijavite se lahko pri Darki Rebolj (tel.: 031/787-363) ali na Muzejskih večerih - do zasedbe avtobusa.

Udeleženci izleta morajo izpolnjevati PCT pogoje!

Darka Rebolj

VABILO NA OBČNI ZBOR DRUŠTVA

V skladu s 16. členom Pravil Muzejskega društva Jesenice (MDJ) sklicuje Upravni odbor MDJ

redni letni občni zbor (po muzejskem večeru)

v četrtek, 17. marca 2022, ob 19. uri v Banketni dvorani Kolpern (spodaj)

in vas vljudno vabi, da se ga udeležite.

Za občni zbor je predlagan naslednji dnevni red:

1. Izvolitev delovnega predsedstva, verifikacijske komisije, overovateljev zapisnika, zapisnikarja, kandidacijske in volilne komisije.
2. Poročilo verifikacijske komisije.
3. Potrditev dnevnega reda
4. Poročilo predsednika o delu MDJ v letu 2021.
5. Finančno poročilo za leto 2021.
6. Poročilo nadzornega odbora.
7. Program dela v letu 2022.
8. Razno.

Občni zbor bo sledil Muzejskemu večeru, ki se prične ob 18. uri. Prosim, da svojo udeležbo potrdite tajnici MDJ Darki Rebolj (tel.št. 031/ 787-363)